

Limburgse economie ligt voor de helft stil

- Nog slechts 20% bedrijven volledig operationeel / 13% volledig gesloten
- 2 op 3 werkt gedeeltelijk door (voor gemiddeld 52%)
- Productiebedrijven krijgen het moeilijker om aan de slag te blijven.
Alarmerend is dat vooral in de voeding de keten dreigt stil te vallen.
- Weinig beterschap verwacht: gemiddelde activiteitsgraad stijgt slechts licht van 55% naar 61% tegen eind april
- Driekwart bereidt wel heropstart of verdere herneming voor
- Dringend actieplan nodig om hindernissen voor economische relance weg te nemen / spaargeld mobiliseren mogelijke optie

Blijf in uw kot maar wel terug aan de slag!

Slechts 1 op 5 Limburgse bedrijven is momenteel nog volledig operationeel. 67% geeft aan gedeeltelijk aan het werk te zijn (gemiddeld voor 52%), terwijl 13% de deuren al dan niet verplicht gesloten houdt. De gemiddelde activiteitsgraad bedraagt met 55% nauwelijks de helft. En hierin wordt ook tegen eind april met 61% weinig beterschap verwacht. Driekwart van de bedrijven (75%) zal dan gedeeltelijk aan het werk zijn, maar nog minder bedrijven (18%) verwachten dan nog op volle capaciteit te kunnen draaien. Dat blijkt uit een nieuwe exclusieve rondvraag van VKW Limburg.

Driekwart van de bedrijven bereidt wel een heropstart of verdere herneming voor. Vooral bouwbedrijven en bedrijven in de transport & logistiek willen hun activiteiten snel verder hernemen. Verontrustend is echter dat productiebedrijven, vooral uit de voedingssector, het de komende twee weken moeilijker krijgen om hun activiteitsniveau te handhaven.

Als voornaamste hindernissen voor een verdere herneming of een heropstart worden de sterk verminderde marktvraag, de angst bij de werknemers en het daaraan gekoppelde (vrees voor) hoge ziekteverzuim, de staking van betaling door klanten en het verminderde aanbod van grondstoffen naar voor geschoven.

VKW Limburg roept andermaal op om – met nauwkeurige inachtneming van de regels - zoveel als mogelijk terug aan het werk te gaan om onze economische keten in ieders belang draaiende te houden. Om de economische en sociale schade niet nóg hoger te laten oplopen is het nodig dat zo veel mogelijk bedrijven nu zo snel mogelijk weer op een veilige manier aan de slag kunnen gaan. Om dit toe te laten zijn bijkomende verduidelijkende maatregelen nodig. Duidelijke communicatie moet het hervatten van het werk aanmoedigen.

De coronacrisis stelt onze maatschappij, de Limburgse economie en onze bedrijven voor een gigantische uitdaging. Gezondheid blijft uiteraard boven alles staan. We moeten er in de eerste plaats voor zorgen dat onze heldhaftige zorgverleners de strijd die ze voor ons aangaan, kunnen blijven voeren én winnen. **Juist daarom is het nodig te beseffen dat gezondheid niet losstaat van onze economie.** VKW Limburg blijft benadrukken dat het **cruciaal is dat de economische keten niet stilvalt en zo snel mogelijk terug wordt aangezwengeld. Dat kan perfect - en moet - zonder in te boeten aan veiligheid.**

Johan Schildermans, manager belangenverdediging en kennis van VKW Limburg: *“Eerder lanceerden we al 10 prioriteiten die onze bedrijven moeten toelaten om deze coronacrisis te overleven. We zijn blij te merken dat hier naar geluisterd wordt en dat recent genomen maatregelen hierop aansluiten of worden onderzocht. Deze bevraging benadrukt nogmaals dat het probleem van het hoge ziekteverzuim en de dreigende veel hogere factuur ervan een verdere heropstart van onze economie bemoeilijkt. Ook het stokkende betaalverkeer tussen bedrijven is problematisch. We vragen dat zeker ook hierrond snel oplossingen worden uitgedokterd. Daarnaast moet er een duidelijkere boodschap vanuit de overheid komen om weliswaar in uw kot te blijven, maar wél terug aan het werk te gaan. Uiteraard met veilige werkomstandigheden als absolute prioriteit. Maar ook met praktisch werkbare voorschriften die alle bedrijven toelaten om die veiligheid, zoals in onze buurlanden al het geval is, op een flexibele manier te kunnen organiseren en vooral te garanderen.”*

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder van VKW Limburg **blijkt al verder vooruit:** *“Vandaag staat meer dan 280 miljard euro spaargeld op Belgische rekeningen geparkeerd. Ook in het buitenland staat er heel wat Belgisch spaargeld. Om onze economische motor terug in gang te laten schieten, kan de activering van dit spaargeld een cruciale rol spelen. Dan moeten we zulks ook aantrekkelijk maken. Dit kan door ondernemingen, investeerders en particulieren uitzonderlijke voordelen te bieden om ondernemingen in moeilijkheden te ondersteunen, zoals een fiscaal vriendelijke behandeling en een staatswaarborg. Inspiratie kan bijvoorbeeld gehaald worden uit de voormalige Wet Cooreman-Declercq. Ook kan er gedacht worden aan het uitschrijven van een gewaarborgde staatsobligatie om particuliere spaargelden aan te trekken en dit geld in de economie te pompen. We zullen dit idee alvast aankaarten bij de overheden.”*

De resultaten van de bevraging SAMENGEVAT:

Daar waar iets meer dan de helft van de Limburgse bedrijven stelt dat ze 3 weken geleden nagenoeg **volledig aan het werk** waren (wat een klaarblijkelijke overschatting is in vergelijking met onze peiling op 20 maart), is dat **vandaag nog maar bij 1 op 5 Limburgse bedrijven** het geval. **2 op 3 (67%) is gedeeltelijk aan het werk. 13% zegt gesloten te zijn.**

Gemiddeld bedraagt de **mate waarin de Limburgse bedrijven vandaag aan de slag zijn 55%.** Kijken we enkel naar bedrijven die aangeven vandaag **gedeeltelijk aan het werk** te zijn, dan is dit voor **gemiddeld 52%.** We kunnen dus spreken van een **capaciteitsbezetting van nauwelijks meer dan de helft.**

Gevraagd naar de **verwachte situatie over twee weken** wordt er tegen de laatste week van april maar **weinig beterschap** verwacht. Ongeveer de helft van de gesloten bedrijven verwacht tegen dan (gedeeltelijk) terug operationeel te zijn. **6% blijft gesloten.** Maar ook het aantal bedrijven dat **volledig aan het werk** kan blijven **kalft verder af** van 20% naar **18%.** Het aandeel bedrijven **gedeeltelijk aan het werk** stijgt naar **driekwart (75%).**

SAMENGEVAT	3 weken geleden	OP DIT MOMENT	over 2 weken
100% aan het werk	51%	20%	18%
Gedeeltelijk aan het werk	39%	67%	75%
Gesloten	10%	13%	6%

Kleinere bedrijven zijn vaker dan gemiddeld gesloten (+/- 20%). Middelgrote KMO's blijven het meest aan het werk (slechts 3% gesloten). 98% van de grote bedrijven verwacht over twee weken minstens gedeeltelijk weer aan het werk te zijn.

In de **bouwsector** is vandaag slechts 12% volledig operationeel, 78% gedeeltelijk. Binnen twee weken verwacht 21% er weer 100% tegenaan te kunnen gaan. Ook de sector **transport en logistiek** hoopt dan geen gesloten bedrijven meer te kennen en van 18% naar 33% volledige operationaliteit te gaan. De **dienstverlenende bedrijven** gaan ook terug aan de slag, zij het voor 91% gedeeltelijk (was 66%).

Alarmerend is echter de situatie bij de **productiebedrijven** (excl. voeding) waar de komende twee weken een **verschuiving** wordt verwacht naar **meer gesloten bedrijven** (van 10% naar 14%) en minder volledig aan het werk (22% naar 18%). Nog meer **verontrustend** is dat **meer en meer voedingsbedrijven verwachten dat de keten stilvalt en zij hun productie gedeeltelijk zullen moeten stilleggen**. Daar waar vandaag nog 44% van de voedingsbedrijven voluit produceert (56% gedeeltelijk) is dit over twee weken nog slechts 20%! 80% van hen zal dan nog maar gedeeltelijk aan de slag zijn. Als nagenoeg enige sector zal de **gemiddelde activiteitsgraad binnen de twee weken dalen van 71% naar 64%**. Bij de voedingsbedrijven die vandaag al maar gedeeltelijk meer aan het werk zijn daalt de **capaciteitsbezetting** van 48% naar slechts 37%.

	Gemiddelde activiteitsgraad (alle bedrijven)		
	NU	OVER 2 WEKEN	
Financiële activiteiten en verzekeringen	83%	71%	⬇️
Productiebedrijven - voeding	71%	64%	⬇️
Informatie en communicatie	68%	78%	⬆️
Land- & tuinbouw	63%	80%	⬆️
Productiebedrijven - andere	61%	64%	⬆️
Groothandel	60%	67%	⬆️
Transport en logistiek	57%	66%	⬆️
Andere dienstverlenende activiteiten	51%	54%	⬆️
Bouw	49%	65%	⬆️
Detailhandel	25%	49%	⬆️
Horeca	10%	17%	⬆️
Eventsector	8%	20%	⬆️
TOTAAL	55%	61%	

	Gemiddelde activiteitsgraad (enkel nu gedeeltelijk a.h. werk)		
	NU	OVER 2 WEKEN	
Financiële activiteiten en verzekeringen	70%	54%	⬇️
Informatie en communicatie	61%	70%	⬆️
Productiebedrijven - andere	57%	60%	⬆️
Land- & tuinbouw	50%	73%	⬆️
Transport en logistiek	50%	61%	⬆️
Andere dienstverlenende activiteiten	49%	52%	⬆️
Groothandel	49%	57%	⬆️
Bouw	48%	64%	⬆️
Productiebedrijven - voeding	48%	37%	⬇️
Detailhandel	34%	52%	⬆️
Horeca	30%	50%	⬆️
Eventsector	17%	37%	⬆️
TOTAAL	52%	58%	

Van de 20% Limburgse bedrijven die vandaag nog **100% aan het werk** zijn, verwachten de **meesten** (82%) dat **over twee weken ook nog** te zijn.

Van de 67% Limburgse bedrijven die vandaag **gedeeltelijk aan het werk** zijn, **bereidt 3 op 4** (77%) een **verdere herneming** van de activiteiten voor, maar slechts 1 op 5 (21%) heeft daar al een concrete datum of tijdschema op geplakt. In de bouw en bij de grote bedrijven is dit concreter met respectievelijk 33% en 30%.

Van de 13% **gesloten** Limburgse bedrijven **bereidt 2 op 3** een **heropstart voor**. 1 op 3 vindt het nog te vroeg daarvoor. **1 op 4** heeft al een **concrete datum of tijdschema** voor ogen. De **gemiddelde verwachte activiteitsgraad** over twee weken bedraagt **25%**.

HINDERNISSEN voor verdere herneming/heropstart

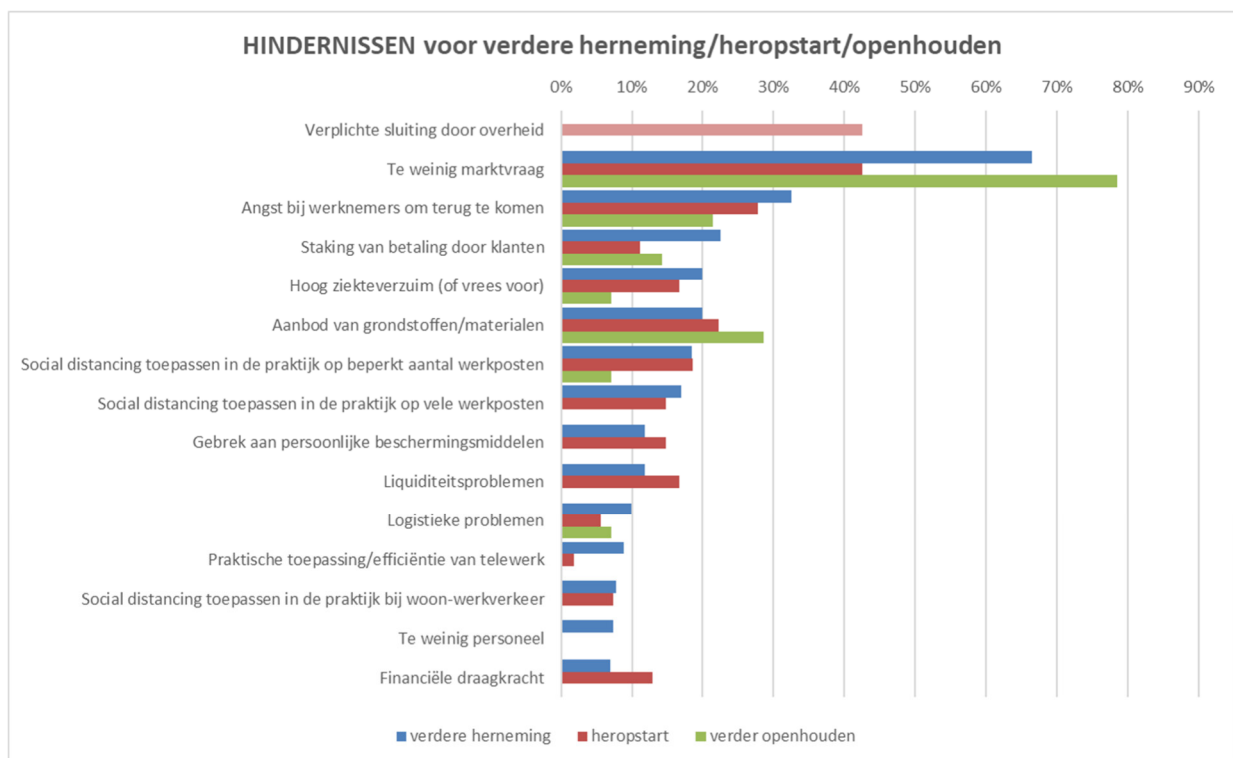
Ten slotte peilden we bij de Limburgse bedrijven naar de voornaamste hindernissen die zij ervaren **voor een verdere herneming** van de activiteiten, een **heropstart** of het volledig operationeel houden van hun bedrijf. De meest opvallende zijn:

- 1) Te weinig marktvraag
- 2) Angst bij werknemers
- 3) Staking van betaling door klanten
- 4) Hoog ziekteverzuim (of vrees daarvoor)
- 5) Aanbod grondstoffen (vooral voor heropstart/volledig open houden)
- 6) Sociale distancing toepassen in praktijk op beperkt aantal werkposten

De **verminderde of lage marktvraag** is daarbij het element dat niet verwonderlijk voor elk van deze bedrijven het **meest bepalend** is. Voor ongeveer de helft van de nu gesloten bedrijven is de verplichte sluiting door de overheid de reden bij uitstek.

De **angst** die bij medewerkers speelt om terug te komen of te blijven werken is de opvallende **tweede grootste rem op verder herneming of heropstart**. In het verlengde daarvan is ook het (of de vrees voor) hoge ziekteverzuim, een doorslaggevende reden waardoor **herstart of doorstart niet wordt aangedurfd**.

Vooral bij bedrijven die deels aan het werk zijn, speelt het feit dat **bepaalde klanten niet meer betalen** een grote rol (23%) in het uitblijven van een verdere herneming van de activiteiten. De **moeilijke beschikbaarheid van grondstoffen en materialen** is eveneens **problematisch** en zeker ook **steeds meer voor bedrijven die vandaag wel nog grotendeels verder werken**.

Ten slotte wordt aangegeven dat het concreet toepassen van de letterlijke **social distancing** maatregelen **vaak slechts op enkele werkposten een probleem** vormt. Vandaag mag een bedrijf in België, indien de 1,5 meter afstand (kortstondig) onmogelijk toe te passen is bij een bepaald werk (bv. het inhangen van

een zware deur), die activiteit niet hernemen, althans in 'niet-essentiële' bedrijven. Zelfs niet wanneer er perfect alternatieve maatregelen om de veiligheid te bewaren mogelijk zouden zijn, zoals bv. het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. **De richtlijnen op dit vlak dienen dringend te worden aangepast**, zoals dat bv. in Nederland en Frankrijk al het geval is. Waarbij duidelijk aangegeven wordt op welke manier het werk in zulk toch veilig kan worden georganiseerd op een andere manier (PBM's, duurtijd max. beperken,...).

	67%	13%	20%
Vandaag:	gedeeltelijk aan het werk	gesloten	100% aan het werk
HINDERNISSEN voor:	verdere herneming	heropstart	verder openhouden
<i>Verplichte sluiting door overheid</i>		43%	
Te weinig marktvraag	66%	43%	79%
Angst bij werknemers om terug te komen	32%	28%	21%
Staking van betaling door klanten	23%	11%	14%
Hoog ziekteverzuim (of vrees voor)	20%	17%	7%
Aanbod van grondstoffen/materialen	20%	22%	29%
Social distancing toepassen in de praktijk op beperkt aantal werkposten	18%	19%	7%
Social distancing toepassen in de praktijk op vele werkposten	17%	15%	0%
Gebrek aan persoonlijke beschermingsmiddelen	12%	15%	0%
Liquiditeitsproblemen	12%	17%	0%
Logistieke problemen	10%	6%	7%
Praktische toepassing/efficiëntie van telewerk	9%	2%	0%
Social distancing toepassen in de praktijk bij woon-werkverkeer	8%	7%	0%
Te weinig personeel	7%	0%	0%
Financiële draagkracht	7%	13%	0%